

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1,50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

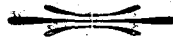
Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU
Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU
Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR
Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar
VIRGIL I. MĂNESCU
licențiat în drept student în filosofie

S U M A R :

Legea pentru lichidarea datoriilor agr. și urb. de Liviu Teclu	Jurisprudențe la diverse legi cu o notă de E. Pușcariu și Al. Ulvinianu.
Jurisprudențe Civile.	Recenzii de I. Mănescu
Jurisprudențe Comerciale.	Jurisprudențe streine
Jurisprudențe procedurale.	Cercul de studii juridice depe lângă Tribunalul Cluj
Jurisprudențe penale.	

Se publică hotărârile instanțelor de recurs, hotărâri ale ori căror instanțe dacă sunt adnotate, cum și articole doctrinare.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului.

Prețul unui număr 35 lei

Sub tipar:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate: PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia Turzii; Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda. Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane

A apărut:

Consiliul legislativ

Colecțiune

de

Legi și Regulamente

Legi 1934

A a p ă r u t.

Constantin Sudețeanu: Opinia publică
Cluj 1935.

Ion Colțescu Delaturda: Spirit și materle
Eroismul în viața de stat Cluj 1935.

Dr. Carol Nesselrode: Procedura privitoare
Ed. III Oradea 1935. **ocrotirea Minorilor.**

St Fabius: Proiectul de cod penal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A APARUT:

Buletinul Legilor

**care publică legile,
regulamentele și in-
strucțiunile la câte-
va zile dela publica-
rea lor oficială sub
direcțiunea**

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 " "

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apei Cluj**

A apărut

Dr. Gh. Nedici

și

Const, Gr. C. Zotta

Legea pentru înființarea și organizarea jurisdicției Muncii (15 II 1935) pusă în acord cu

Legea asupra contractelor de muncă (15 Apr. 1929) adnotată cu legislația, doctrina și jurisprudența la zi însoțite de un index alfabetic și o table de materii.

Aceiași **Recursul în casare** (Studiu de proc. civilă).

Aceiași **Tratat de drept silvicromân.**

Vasile M. Teodoroscu: Noul proiect de procedură penală.

Legea lichidării datoriilor agricole și urbane ¹⁾.

Două chestiuni controversate.

Orice lege specială, făcând o spărtură în aplicarea regulilor dreptului comun, pe care le înlătură în anumite cazuri prevăzute de ea, dă naștere la numeroase discuțiuni în jurul punctelor susceptibile de a căpăta interpretări diferite și pe care noi le numim chestiuni controversate.

Din punctul de vedere practic al aplicării dreptului, existența unor asemenea chestiuni controversate este desigur regretabilă, fiindcă legile ar trebui să fie atât de clare, încât să nu existe chestiuni principiale discutabile. Foarte rar legiuitorii au izbutit însă să creeze asemenea reguli, mai ales în timpurile moderne, când simplitatea nu constituie o caracteristică a raporturilor sociale.

Din punct de vedere profesional al celor ce se ocupă cu studiul și aplicarea dreptului, cea mai înțeleaptă atitudine în fața acestei realități este ca din chestiunile controversate să-și facă tot atâtea speculațiuni intelectuale. Deși regretabile, aceste chestiuni au totuși meritul de a fi întotdeauna interesante.

În sprijinul și în combaterea diferitelor soluțiuni, se pot aduce deoparte și de alta variate argumente și se poate foarte bine întâmpla ca opinia care la prima vedere apare mai îndepărtată, să se impună la sfârșit ca adevărata soluțiune a problemei la care se fixează întreaga jurisprudență; nici nu este exclus ca din discutarea unor asemenea controverse să se nască fire noi de gândire juridică, din care societatea, pentru nevoile căreia toate acestea se fac și se vor face, să tragă foloasele sale.

ere două chestiuni controversate, pe care, dintre multele ridicate de legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, le-am ales pentru discuțiunea de astăzi sunt: 1. **problema valabilității tranzacțiunilor încheiate de debitorii asanabili, despre care se ocupă art. 20 și 74, și cea de a 2-a: excepțiunea comercialității datoriilor prevăzută în art. 69 punctul b din lege.**

Prima chestiune, cea a valabilității tranzacțiunilor încheiate de debitorii asanabili, poate ridica dela început următoarea obiecțiune principială: cum este posibil, câtă vreme o tranzacțiune, indiferent de condițiunile în care ea a fost încheiată, însemnează împăcarea celor două părți potrivnice, cum este posibil ca legiuitorul să intervină cu reguli prohibitive, ca legiuitorul să nu permită părților să se împacă

după voia lor, ca el să pună condițiuni pentru valabilitatea împăcărilor, declarând nule, relativ nule, tranzacțiunile încheiate fără respectarea acestor condițiuni.

S'ar părea la prima vedere că legiuitorul a stabilit o rigoare nejustificată, totuși, vom vedea îndată că legiuitorul a fost aci în dreptul său și mai mult încă, el a respectat principiile juridice care guvernează materia.

În adevăr noi știm că o persoană cu deplină capacitate juridică, are îndreptățirea nelimitată de a dispune după plac asupra drepturilor sale cu caracter patrimonial, are dreptul de a înstrăina averea sa oricui și în orice condițiuni, dreptul de a dona această avere, de a încheia asupra ei convențiuni, de a face tranzacțiuni, etc.

De îndată însă, ce acea persoană, a contractat o datorie, situațiunea suferă o însemnată schimbare, fiindcă patrimoniul său devine, în virtutea legii, garanția tuturor creditorilor săi, devine după expresiunea consacrată de doctrină, gajul comun al creditorilor săi, pentru că eventual mai târziu să poată deveni chiar masa de îndestulare a acestora. Pentru aceste motive exercitarea tuturor drepturilor enumerate mai sus, a dreptului de a doua, de a transige, toate actele de înstrăinare devin, în măsura stabilită de legiuitor, controlabile de către creditorii. Pentru a reglementa acest control, legiuitorul român a instituit acțiunea pauliană din art. 975 c. c. r. și acțiunea oblică sau indirectă sau subrogatorie din art. 974 c. c. r.

Cea dintâi permite creditorului să anuleze actele debitorului său care micșorează cu rea credință și fraudă patrimoniul — gaj, cea de a doua permite creditorului să se substituie debitorului și să exercite anume drepturi ale acestuia pe care debitorul neglijează a le exercita periclitându-și patrimoniul, gaj al tuturor creditorilor săi; Legiuitorul austriac a reglementat acțiunea pauliană în art. 953 c. c. a., dar a neglijat să reglementeze acțiunea oblică.

Din acestea rezultă că persoana care are datorii, în orice act juridic ar încheia privitor la patrimoniul său, nu se reprezintă numai pe ea însăși, ci reprezintă în mod indirect și pe creditorii săi, interesați la soarta acestui patrimoniu.

A avea creditorii nu atrage după sine desigur — *capitis diminutio*, însă implică o activitate juridică controlată.

Așa fiind, și debitorul asanabil este supus controlului creditorilor săi în privința actelor juridice cu caracter patrimonial pe care le face și cum încheierea unei tranzacțiuni poate constitui un mijloc foarte leznicios pentru diminuarea patrimoniului, este foarte natural că legiuitorul a venit cu art. 20 și 74 și a reglementat încheierea ori cărei convențiuni de către debitorii asanabili în așa fel, ca garanțiile unora dintre creditorii săi să nu poată fi micșorate prin acordarea de avantagii altora dintre creditorii, iar cât privește în special art. 74 legiuitorul la motivele arătate a adăugat și pe acela bazat pe caracterul de **interes obștesc** al legii, nepermî-

¹⁾ Sub acest titlu, vom insera toate discuțiile pe care cetitorii noștri vor veni să le facă asupra acestei legi. Vom răspunde la toate chestiunile pe care cetitorii noștri le-ar vedea controversate și ar dori să aibă și părerea noastră. Deocâmdată facem loc judiciosului articol al Dlui judecător Liviu Teclu, autorul broșurii: *Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane* adnotată.

tând debitorului, chiar cu voia sa, decât în anumite condițiuni să renunțe la beneficiile ce-i acordă legea.

O asemenea idee nu este nouă, ea a apărut și în alte legi anterioare. Dau ca exemplu numai dispozițiunile de ordine publică din art. 2 al novelei de execuție în vigoare în Ardeal, după care nu se pot urmări, chiar cu învoirea debitorului, anumite obiecte socotite de legiuitor ca necesare existenței acestuia.

Ordinea publică a prevalat asupra lipsei de interes a debitorului. Legiuitorul n'a făcut așa dar decât aplicarea mai strictă a unor principii deja guvernând materia, unele menite să protejeze interesele creditorilor, altele pentru protecția însăși a debitorului asanabil.

Trecând la analizarea textelor constatăm că art. 20 reglementează regimul pentru viitor, începând cu data promulgării legii pe când art. 74 reglementează valabilitatea tranzacțiilor și în general a oricărei convențiuni încheiate sub regimul vechilor legi de conversiune, și că legiuitorul a stabilit regulile diferite pentru cele 2 categorii de convențiuni.

Art. 20 dispune: „debitorii vor putea încheia cu oricare din creditorii lor, orice fel de tranzacțiuni asupra creanțelor respective, fără însă a putea consimți față de ei noi garanții suplimentare, reduceri mai mici din creanță sau dobânzi mai mari decât acelea stabilite în art. 4. Nulitatea unor asemenea tranzacțiuni nu va putea fi invocată decât de creditorii care au acceptat dispozițiile acestui capitol”.

Art. 74 dispune că: „toate înțelegerile încheiate sub imperiul legilor din 19 Aprilie 1932, 20 Aprilie 1932, 26 Oct. 1932 și 14 Aprilie 1933, promulgate prin înaltele decrete regale Nr. 1346—1932, 1411 din 1932, 3037 și 1154—1933, precum și toate înstrăinările sau constituiri de drepturi reale, făcute cu respectarea dispozițiilor din legile în vigoare în momentul făcerii lor, sunt și rămân valabile iar părțile sunt obligate a le respecta.

De asemenea, debitori care sub imperiul legilor prevăzute în aliniatul precedent au renunțat în mod expres la beneficiul acestor legi, nu mai pot invoca dispozițiunile legii de față și rămân supuși dreptului comun. — Urmează alte 2 aliniate cari nu prezintă interesul pentru problema noastră.

În ambele cazuri legea este foarte riguroasă.

Pentru art. 20 severitatea legiuitorului constă în aceea că oprește pentru viitor orice convențiune prin care s'ar atinge dreptul de reducere a creanței și a dobânzilor sau prin care s'ar acorda creditorilor garanții suplimentare.

Nulitatea actelor încheiate fără respectarea acestor dispozițiuni este relativă, întrucât în mod expres se spune că ea nu poate fi invocată decât de creditorii lezați, de unde se vede că aci legiuitorul s'a condus exclusiv de ideea salvării drepturilor creditorilor cari nu au luat parte la încheierea tranzacțiunii.

De aci urmează o serie de consecințe și anume:

Debitorii vor putea încheia cu toți creditorii lor tranzacțiuni uniforme, fiindcă în asemenea caz nici unul din ei, nu este lezat; debitorul care are un singur creditor va putea încheia cu acesta orice fel de tranzacțiune, fiindcă în acest caz nu există nimeni care să fie îndreptățit să ceară nulitatea unei astfel de tranzacțiuni; nulitatea nu se poate invoca de debitor, nici din ficiu, și este acoperită prin recunoașterea făcută de cei în drept a o invoca.

Dacă trecem la articolul 74, care după cum am arătat, reglementează valabilitatea învoielilor încheiate de debitorii asanabili, anterior datei de 7 Aprilie 1934 și anume sub imperiul legilor anterioare de conversiune, vedem că restricțiunile sunt tot atât de stricte, dar acest art. are nevoie de amănunțită analiză pentru a fi înțeles.

Prima întrebare care se pune după citirea articolului 74 este dacă condițiunea: „făcute cu respectarea dispozițiilor din legile în vigoare în momentul făcerii lor” se referă și la înțelegerile încheiate sub imperiul legilor trecute, sau numai la înstrăinările și constituiri de drepturi reale. Cu alte cuvinte a voit legiuitorul să dispună că orice fel de înțelegere, încheiată sub imperiul vechilor legi de conversiune să fie necondiționat valabilă, indiferent de condițiunile în care s'a încheiat, sau a înțeles să supună valabilitatea ei condițiunei „de a fi fost făcută cu respectarea dispozițiilor din legea atunci în vigoare?” Socotesc și nu poate fi îndoială că această condițiune se referă atât la înțelegeri cât și la înstrăinări.

Logica gramaticală ne duce la această interpretare.

În adevăr, cele două subiecte „înțelegerile și înstrăinările” sunt legate între ele prin cuvintele — precum și — Această expresiune este o locuțiune conjunctivă al cărui caracter este o marcează între subiectele pe care le leagă o identitate de situațiune; nu se pune legătura — precum și — între două subiecte care nu împărtășesc aceeași soartă.

Afară de aceasta, dacă condițiunea s'ar fi legat numai de al doilea subiect, ea n'ar fi trebuit să fie despărțită de acesta printr'o virgulă. Existența acestei virgule, cum și înțelesul locuțiunii conjunctivă analizată, duc la concluziunea că condițiunea despre care vorbim se aplică atât învoielilor cât și înstrăinărilor petrecute sub imperiul vechilor legi de asanare.

Odată stabilit acest lucru, se pune cea de a doua întrebare: ce înțeles are această condițiune și în ce constă ea. Și anume, se pretinde prin aceasta, ca înțelegerea să întrunească condițiunile de valabilitate a înțelegerilor ce i-au fost cerute de legea atunci în vigoare, sau se pretinde ca înțelegerea să fi asigurat debitorului avantajile la care avea dreptul conform legii atunci în vigoare?

Sunt pentru această din urmă părere și voi arăta îndată pentru care motive.

Înainte de a răspunde la întrebare, trebuie însă să trecem la examinarea aliniatului 2 din art. 74, care se ocupă cu renunțările și din care

un punct esențial este în evidență de la început: legea nu recunoaște ca valabile și obligatorii de cât renunțările **expres** la beneficiul de asanare, în consecință toate renunțările tacite sunt nevalabile și neobligatorii.

Recitesc aliniatul 2: „deasemenea debitorii care sub imperiul legilor prevăzute în aliniatul precedent au renunțat în mod **expres** la beneficiul acestor legi, nu mai pot invoca dispozițiile legii de față și rămân supuși dreptului comun”.

Indiferent deci, că renunțarea la beneficiile legii a fost totală sau parțială, o condiție singură se pretinde neapărat pentru valabilitatea ei și anume ca ea să fi fost făcută expres iar nu tacit. Sunt neobligatorii acele renunțări făcute indirect, prin fapte înconjurătoare, fără a cuprinde declarația expresă a renunțării.

Ca consecință urmează că dintre convențiile, transacțiunile, înțelegerile intervenite între părți, prin care nu se asigură debitorului ce are dreptul de asanare, avantajile legii atunci în vigoare, deci care cuprinde o renunțare din partea debitorului la avantajile asanării, fie renunțarea această parțială sau totală, dintre aceste convenții numai acele sunt obligatorii care cuprind declarația expresă de renunțare la dreptul de asanare.

Raționamentul este așa dar simplu: întrucât conf. alinativului 2 din art. 74, numai renunțările expresе sunt valabile, renunțările tacite cuprinse în transacțiuni sunt nevalabile, deci întreaga transacțiune de acest fel este nevalabilă.

Conform principiilor de interpretare a legilor art. 74, din legea din 7 Aprilie 1934 trebuie astfel interpretat ca să nu se producă contradicție între diferitele lui aliniate. Astfel bazată pe dispozițiunea din aliniatul 2, trebuie să dăm aliniativului 1 singura îndreptare care îl armonizează cu aliniatul 2, singura care nu îl pune în conflict cu acest aliniat și anume: că numai acele transacțiuni, înțelegeri sunt valabile, cari asigură debitorului avantajile legii de asanare în vigoare în momentul facerii ei, căci numai acestea nu conțin în ele renunțări tacite dela beneficiile legii, renunțări tacite prohibite de aliniatul 2 din acelaș articol.

Dacă am da altă interpretare alinativului 1, îndreptare trăsă numai din el însuși, fără legătură cu cele înconjurătoare, în sensul că o transacțiune chiar dacă cuprinde renunțarea tacită este valabilă și obligatorie sub regimul noii legi de lichidare, dacă s'au îndeplinit pur și simplu condițiunile cerute de legea atunci în vigoare, pentru valabilitatea ei, pe lângă că am deslăntui conflictul de idei din interiorul art. 74, dar ar trebui să luăm în considerare regimurile create transacțiunilor separat în cele 3 legi premergătoare și ne-am lovi aci de varietatea și nepreciziunea dispozițiilor ce domnesc în acele 3 legi privitoare la transacțiuni. Nu susțin că varietatea și nepreciziunea acelor dispozițiuni ar constitui încă un argument pentru adoptarea soluției ce am dat-o, dar vreau să evidențiez și consecințele de ordin tehnic ale unei alte îndreptări decât cea preconizată.

În legea din 19 Aprilie 1932, sub titlul II: asanarea proprietății mici, asanarea de drept, după ce prin alin. I al art. 3 legiuitorul declară convertite de plin drept datoriile acestei categorii, reducându-le cu 50% plătitibile în 30 de ani cu 4%, în aliniatul 2, dispune că termenul este obligator pentru creditori și facultativ pentru debitori, cari se pot elibera cu anticipație în total sau în parte. Din această dispoziție rezultă indirect că celelalte avantagii, reducerea creanței cu 50% și dobânda de 4% nu sunt facultative pentru debitor, deci în privința lor, debitorul convertibil de drept n'ar avea îndreptătirea să încheie vreo transacțiune prin care să renunțe tacit.

Referitor la încheierea transacțiunilor de către debitorii convertibili de drept, legea din 19 Aprilie 1932, nu mai cuprinde altă dispozițiune. Cuprinde însă art. 32, dispozițiuni privitoare la alte 2 categorii din cele 4 categorii de debitori asanabili create de acea lege și anume privitoare la asanarea prin reducerea dobânzilor acumulate și asanarea judiciară agricolă.

Art. 32 dispune astfel: „debitorul care va fi ajuns cu creditorii săi prin bună înțelegere la asanarea datoriilor sale, fie pe baza normelor asanării prin reducere, fie pe baza normelor asanării judiciare, poate cere tribunalului competent omologarea acestei înțelegeri, care capătă astfel caracterul unei hotărâri de asanare. După cum se vede legiuitorul permite acestor feluri de debitori asanabili, să încheie cu creditorii lor transacțiuni pe baza normelor de asanare respective, ceea ce cred că nu se poate altfel înțelege decât că se pretinde respectarea avantajilor create de legea acestor debitori.

A treia dispoziție pe care legea din 1932 o cuprinde în legătură cu această materie se află înscrisă în ultimul aliniat din art. 56: „Dela promulgarea acestei legi debitorul va putea renunța în total sau în parte la beneficiile prezentei legi. Această renunțare odată făcută prin act autentic va fi irevocabilă”. Dispozițiunea crează deci în plus o condițiune pentru valabilitatea renunțărilor de orice fel, aceea a autenticității.

Legea din 1932 a avut aplicațiune dela 19 Aprilie 1932 până la 26 Oct. din acelaș an, când a apărut o lege modificatoare și de complectare compusă dintr'un articol unic cu 19 puncte.

La punctul 6 se dispune că debitorii agricoli vor putea încheia cu creditorii lor, în cursul perioadei de suspendare a execuțiilor silite, înțelegeri prin bună învoială pentru rambursarea datoriilor agricole. Se pare deci că sub imperiul acestui articol unic adică dela 26 Oct. 1932 și până la 14 Aprilie 1933 încheierea oricărui fel de învoieli a fost liberă.

Legea din 14 Aprilie 1933 are dispozițiuni privitoare la înțelegeri în Art. 4 alin. ultim. Citez: „debitorii prevăzuți la acest articol vor putea oferi cote mai mari decât cele prevăzute, precum și orice alte garanții reale (observ că este tocmai regimul invers celui creat de noua lege) sau personale acceptate de creditori” apoi în art. 39 se dispune: „Acordul încheiat între

debitori și creditori în temeiul dispozițiilor prezentei legi constituie titlul executoriu”.

Art. 29 din aceeași lege dispune: că înțelegerile făcute între creditori, înrând în prevederile legilor din 19 Aprilie și 26 Oct. 1932 și pentru reglementarea plății datoriilor anterioare datei de 18 Dec. 1931, sunt și rămân valabile iar debitori și creditori vor executa aceste convenții fără a putea invoca dispozițiile prezentei legi.

Acestea sunt dispozițiile privitoare la transacții și învoielii cuprinse în legile de asanare anterioare, dispoziții pe care, în ipoteza că admitem valabilitatea oricărei tranzacțiuni încheiate în forma și cuprinsul admis de legea atunci în vigoare, ar trebui să le luăm în considerare.

Dar după cum am arătat sunt de părere că noua lege de lichidare din 1934, validează numai acele tranzacțiuni și învoeli în care beneficiile admise debitorului de legea în vigoare în momentul încheierii lor, au fost asigurate debitorului.

În celelalte cazuri, legea din 7 Aprilie 1934 se va aplica cu dispozițiile ei în general mai favorabile debitorului decât cele din vechile legi, ca și când transacție n-ar fi fost încheiată.

Soluțiunea aceasta pe care o credem conformă cu intențiunea legiuitorului de a da o aplicare cât mai întinsă noiei legi de lichidare, nu trebuie privită prin prisma normelor de drept comun, ci trebuie privită prin prisma interesului de ordine publică pe care legiuitorul în mare măsură l'a atribuit legii.

Măsurile restrictive ale legiuitorului din 1934 în privința transacțiilor se justifică deci cu aceste 2 considerente: dorința legiuitorului de a face să se împărtășească cât mai mulți debitori din favorurile legii și grija ca solidaritatea și echilibrul între creditori să nu fie atinse.

În rezumat aceste restricțiuni se pot concentra în următoarea regulă: Învoielile părților încheiate înainte de apariția primei legi de asanare, sunt supuse dreptului comun.

Dela data de 19 Aprilie 1932, debitorul cu drept de asanare a putut încheia cu creditorul său o transacție în condițiuni mai grele decât cele prevăzute în legea de față, dar acele avantagii din legea anterioară în vigoare în momentul încheierii tranzacțiunii trebuie să fi fost stipulate favoarea lui în afară de cazul când el ar fi declarat expres că renunță la dreptul de asanare.

După data de 7 Aprilie 1934 debitorul asanabil care are mai mulți creditori nu poate încheia cu vreunul din ei convențiuni care să micșoreze dreptul său la reducerea creanței și dobânzii asigurat de prezenta lege, nici nu poate acorda acestuia garanții suplimentare.

Cu aceasta am terminat discutarea uneia din cele mai dificile controverse pe care o ridică legea de lichidare din 7 Aprilie 1934, chestiunea valabilității tranzacțiilor încheiate sub imperiul legilor de asanare anterioare și a celor ce se pot încheia sub regimul acestei legi.

Nu mai cercetez cealaltă condiție necesară

pentru aplicarea art. 74: că anume creanțe în discuțiune trebuia n momentul încheierii tranzacțiunii să fi întrat în prevederile legii atunci în vigoare, căci această condițiune a fost deja lămurită și acceptată de întreaga jurisprudență, în care privință citez numai deciziunea a Curții de Apel București S. 4, No. 292 din 2 Oct. 1934 care arată clar că: pentru ca tranzacțiunile încheiate sub regimul legii anterioare să fie obligatorii, trebuie ca debitorul să se fi bucurat de avantajele acelei legi.

Trebuie să mai adaug că și în privința problemei mai sus discutată jurisprudența s'a apropiat de soluțiunea aci propusă, căci pornind dela ideea cu totul simplă, de a valida fără distincțiune orice tranzacție a părților, a evoluat până la ideea că, pentru ca o tranzacție să fie valabilă se cere ca părțile să se fi referit în mod explicit la dreptul de asanare, care referire nu este departe de a fi o renunțare expresă la beneficiul de asanare.

Trebuie să menționez separat ipoteza când convenția părților a fost astfel făcută încât reese voința lor de a stinge complect vechea obligațiune și a o înlocui cu alta nouă, în care caz se petrece ceiace numim noi novațiune. Această operațiune juridică cred că este valabilă pentru că nici art. 20, nici art. 74 nu împiedică stingerea datoriei asanabile, chiar dacă această stingere se petrece, după expresia lui Matei Cantacuzino, plătind datoria veche cu o nouă creanță.

Incumbă, judecătorului însă, în aceste cazuri o deosebită scupulozitate în examinarea faptelor pentru a putea trage concluziunea că părțile au avut sau nu intențiunea de a stinge vechea obligațiune și a o înlocui cu alta nouă. Trimit pentru aceasta la doctrină și amintesc numai că: intențiunea de a nova nu se presupune, că în caz de îndoială ideea novațiunii trebuie respinsă, că reducerea prestațiunii, schimbarea modului de plată sau semnarea unei cambii nu implică novațiune.

(Va urma).

Liviu Teclu
judecător Cluj

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia N. 187/984. Președinte: T. Magheru Consilier.

Stat. Soldat sub drapel. Responsabilitatea Statului pentru prejudicii cauzate de acesta. (Art. 899 și 1000 cod. civil).

Daune. Interpretarea unei declarații, că reclamantul a renunțat numai la daunele de suferință, nu și la daunele infirmității perpetue este o chestiunea de fapt.

Văzând motitul de casare.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care rezultă că intimatul Vasile Chercheja, chemat în judecată, la Trib. Iași S. I-a. pe re-

curentul Ministerul Apărării Naționale, pentru a fi obligat să-i plătească suma 880.000 lei cu titlu de daune, pentru infirmitatea ce i s'a cauzat de un glonte tras de un soldat al Reg. 83 Infanterie Iași; Ambele instanțe de fond au admis acțiunea pentru suma de 15.000 lei.

Pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel Iași S. I-a, după ce constată din examinarea depozitiunilor martorilor audiatiți, a raportului medical legal și a expertizei efectuate în cauză, că glonte care a lovit pe intimat, a venit dela poligonul de tragere al Regimentului 13 Infanterie, intenpretează declarația intimatului prin care se arată că dorește să întrerupă tratamentul dela Spitalul Militar Iași și să-l urmeze la Spitalul din Tg. Frumos și că nu are nici un fel de pretenție. În sensul că pretinsa renunțare nu se referă decât la reparațiunea suferințelor pe timpul tratamentului, în spital nu însă și pentru infirmitatea perpetuă care s'a evidențiat abia mai târziu, astfel că în aceste împrejurări, conchide Curtea de Apel, acțiunea intimatului pentru reparațiunea daunelor cauzate de prepușii recurentului este întemeiată;

Având în vedere că prin motivul de casare recurentul pretinde că Curtea de Apel ar fi denaturat declarația intimatului când a interpretat-o în sensul că s'ar referi numai la suferințele avute în spital, deși intimatul a renunțat la ori ce fel de daune, și ar fi violat art. 998 și 1000 cod. civ. când la obligat la daune pentru pretinsa culpă a soldaților săi, aceasta neputând avea calitatea de prepuși în timpul serviciului militar obligator.

Considerând că Curtea de Apel, interpretând declarația intimatului constată în fapt și motivează că față de împrejurările în care a fost dată, rezultă că intimatul nu a înțeles să renunțe la daunele pentru infirmitatea perpetuă ce i s'a cauzat de prepușii recurentului, renunțarea lui referindu-se numai la pretențiunile ce le-ar fi putut avea pentru suferințele avute în timpul tratamentului în spital.

Că, făcând aceste constatări deduse din interpretarea elementelor de fapt ale procesului fără denaturare în limitele dreptului său suveran de apreciere și care scapă controlului acestei Inalte Curți, Curtea de Apel a putut să acorde daune intimatului, astfel că prima parte a motivului de casare bazată pe denaturarea de acte este neîntemeiată iar susținerile din partea II-a a motivului de casare bazată pe violarea art. 998 și 1000 cod. civ. nefiind invocate înaintea Curții de fond, și prin urmare deducerea lor pentru prima oară în fața acestei Inalte Curți fiind inadmisibilă, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge recursul.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia N. 657/1934 Președ. C. Crăciunescu Consilier.

Paragraful preveăzut de art. 919 C. C. A. conform căruia neexecutarea contractului nu îndreptățește rezilierea, nu poate fi aplicat când din cauza întârzierii, partea care nu este în culpă a pierdut interesul pentru executarea contractului.

Cheltueli de judecată. Aprecirea lor.

Cosiderând că este exact că în conformitate cu art. 919 c. c. ard. neexecutarea contractului nu îndreptățește pe cealaltă parte să ceară rezilierea contractului, ci numai executarea lui cu daune rezultând din întârziere.

Că însă acest principiu nu poate fi aplicat când din cauza întârzierii în executarea contractului, partea care nu este în culpă a pierdut interesul său pentru executarea acestui contract.

Că astfel fiind și întrucât în speță instanța de fond constată că recurentul n'a executat contractul la timp și nici în procedura de apel nu s'a dispus să-l execute, în condițiunile stipulate, iar pe de altă parte constată că acțiunile „Băncii Ardeleana” scăzând dela 900 la 450 lei, intimatul nu mai avea interes să stăruie în executarea mandatului, pe drept cuvânt și făcând o justă aplicațiune a textelor invocate în motivul de casare n'a încuviințat apărarea recurentului sprijinită pe art. 919 c. c. ard.

Având în vedere partea motivelor de casare prin care recurentul susține că instanța de fond a omis a lua în discuțiune apărarea sa privitoare la cheltuelile de judecată, violând prin aceasta și dispoz. art. 408 urm. pr. civ. ard.

Considerând că din deciziunea supusă recursului rezultă că instanță de fond s'a ocupat de pretențiunea recurentului privitoare la suportarea cheltuelilor de judecată și argumentează că în baza art. 425, 424 și 508 pr. civ. ard. urmează a fi suportate de recurent, deoarece — constată Curtea în fapt — dacă procesul s'a prelungit și cheltuelile de judecată au sporit aceasta nu se datorește intimatului care a formulat prin acțiune pretențiuni alternative la cari apoi a renunțat, ci recurentului, care a susținut în fața ambelor instanțe de fond teza asociațiunii, teză care a necesitat audierea a numeroși martori;

Că procedând astfel Curtea de fond n'a săvârșit nici un fel de omisiune, și-a motivat atât în fapt cât și în drept soluțiunea dată și n'a violat textele invocate în recurs, deoarece potrivit acestor texte cheltuelile de judecată sunt în sarcina părții, care le ocazionatează, în speță ale recurentului, conform constatărilor instanței de fond;

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. No. 772—1934. Președenția Dlui O. Băleanu. Cons.

Vânzare comercială. Când este vorba de o vânzare comercială cu termen fix, conform art. c. com. partea care stăruie în executarea contractului trebuie să încunoștiințeze pe cealaltă parte imediat după expirarea termenului, altfel nu poate cere executare, și aceasta și când încunoștiințarea e făcută prea târziu.

DELIBERAND

Considerând, că în ce privește constatările de fapt, Curtea apreciind probele a uzat de un drept al ei, că dealfel stabilirile în fapt sunt în concordanță cu probele dela dosar,

Că însă în ce privește chestiunea de drept, atunci când este vorba de un contract cu termen fix, se aplică art. 355 c. com. și partea care stăruie ca contractul să fie executat, în speță reclamantul cumpărător, era dator să încunoștiințeze despre aceasta pe celalaltă parte îndată după expirarea termenului, altfel nu poate cere executarea, iar în speță Curtea constată că reclamantul recurent nu a făcut aceasta încunoștiințare, decât prea târziu, la 19 Iunie, astfel că nu poate să fie ținută în seamă.

Dar și în ipoteza că considerăm contractul ca fără termen fix (art. 354), cumpărătorul întârziat, care a primit declarațiunea vânzătorului — pârât, că renunță la contract, declarațiune, care în speță s'a produs, trebuie să ceară imediat termen de grație altfel vânzătorul — pârât nu este obligat să accepte executarea ulterioară, iar în speță o astfel de cerere imediată neproducându-se pârâtul intimat putea să pună în practică amenințarea sa.

Dar în ipoteza, că nu ar fi cazul unui contract cu termen fix, chiar în cazul că se interpretează art. 354 astfel, că cumpărătorul nu este obligat să ceară un termen ulterior, dar că vânzătorul este dator să aștepte după expirarea termenului, timpul necesar pentru executare și în acest caz plata făcută la 29 Iunie este cu mult prea întârziată.

Că deci Curtea de Apel a făcut o justă aplicațiune a textelor de lege invocate, nu a comis omisiune esențială și eroare grosieră de fapt, astfel că motivele de casare devin nefondate și prin consecință recursul urmează a fi respins.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția Unite.
Dec. No. 21/1933. Prim-Președinte D. Volanschi.

Constituționalitatea legilor. Motive. Conform art. 29 din L. org. Casație, este de competența exclusivă a Secțiilor Unite, judecarea constituționalității legilor, și întru cât într'o atare chestiune se pune în discuție valoarea legilor, urmează că partea este ținută ca în cerere să arate motivele conform art. 36.

Curtea

Asupra cererii de neconstituționalitate de față:

Având în vedere că din lucrările din dosar se constată că la 16 Iunie 1932 proprietara agricolă Elena N. Gagiu a introdus la Tribunalul Români Secția I-a cerere de a beneficia de dispozițiunile art. 8—13 din legea asanării datoriiilor agricole din Aprilie 1932, cu privire la suma de 130.00 lei ce datorează creditoarei sale Maria Cuțana.

Că, după ce, prin petiția din 5 August 1932, creditoarea a arătat motivele pentru care debitoarea nu poate beneficia de dispozițiunile din legea asanării datoriiilor agricole, la termenul de 10 Decembrie 1932, dânsa a susținut că această lege este anticonstituțională și a cerut suspendarea până la judecarea de către Inalta Curte a acestei chestiuni, cererea care a fost admisă de Tribunal prin Jur-

nalul din aceeași zi, în urma consimțământului debitoarei;

Având în vedere că numita creditoare nu a adresat acestei Inalte Curți nici o cerere cu motivele de neconstituționalitate a legii în discuțiune;

Considerând că deși art. 29 din legea Curții de Casație, — care dă în competența exclusivă a Secțiilor Unite ale Inaltei Curți judecarea neconstituționalității legilor, nu prevede însă procedura de urmat cu privire la motivarea de către parte a neconstituționalității invocate, totuși întrucât printr'o atare chestiune se pune în discuție violarea, prin dispozițiile unei legi, a normelor cuprinse în Constituție, urmează că partea este ținută a depune o cerere adresată Inaltei Curți, cuprinzând motivele formulate, conform art. 36 din legea organică a Curții de Casație pentru recursurile în genere;

Că, în adevăr, numai astfel partea potrivnică Dl. Procuror General al Inaltei Curți poate pune în măsură de a cunoaște aceste motive și a pune concluziuni asupra lor;

Că, așa fiind întrucât, în speță, creditoarea nu a depus motivele de neconstituționalitate sus zisei legi, recursul său urmează să fie respins ca nemotivat.

Că, deși creditoarea a depus la Tribunal la 10 Decembrie 1932, un „supliment de întâmpinare” în care arată că legea în discuțiune este neconstituțională, căci violează art. 17 din Constituție, care garantează dreptul de proprietate de orice natură, — totuși acest motiv nu poate fi luat în considerare întrucât este formulat pe hârtie simplă și nepunând timbru prescripționat de art. 6 par. 7 din legea timbrului care prevede în mod general că memoriile la Curți „sub orice denumire și formă”, sunt supuse unei taxe de timbru de 26 lei, — sub sancțiunea de nulitate prescripționată de art. 42 din aceeași lege.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Dec. Nr. 59/1934. Președinția V. Sandor cons.

Carte funduară. Conform art. 129 din Reg. Cărții funduare cererile vor fi admise sau respinse lămurit, astfel dacă o cerere prezintă lipsuri care împiedică admiterea va fi numai respinsă, iar lipsurile nu sunt de natură să împiedice admiterea, ea se va admite, ordonându-se totodată îndreptarea lipsurilor.

Conform zisului text nu este permisă rezoluțiunea, ca se amâne lucrarea, până la depunerea unor taxe, care de alt fel legea nu le prevede.

Dat fiind importanța pe care o prezintă cererile în materie de carte funduară, s'a prevăzut prin alin. 1 par. 129 din reg. Cărții funduare, că ele vor fi totdeauna, admise sau respinse lămurit, iar prin ultimul alineat s'a prevăzut că dacă o cerere prezintă lipsuri, cari împiedică admiterea ea va fi numai respinsă, însă dacă lipsurile nu sunt de natură să împiedice admiterea cererii, ea se va admite, ordonându-se totodată îndreptarea acelor lipsuri.

Din cuprinsul acestor dispozițiuni, rezultă că

autoritatea de carte funduară, este obligată a soluționa cererile în această materie, într'un fel sau altul, fie prin respingerea lor, fie admitându-le, după natura cazului, și că o altă măsură între aceste două soluțiuni este necunoscută în sistemul de carte funduară.

În speță, prima instanță, pe motivul că petiționara, recurentă, n'ar fi achitat complex taxele de carte funduară, care de altfel, nu sunt prevăzute în nici un text de lege, a pus rezoluția pe cerere prin care amână prelucrarea ei la o dată nedeterminată, dacă nu se va completa zisa taxă.

Această măsură, față de dispozițiunile par. 129 reg. C. F. nefiind permise, Tribunalul era obligat să o considere ca o deciziune de respingere a cererii și să examineze în fond cererea de prenotare făcută de recurentă.

Intrucât Tribunalul n'a procedat astfel, ci a respins recursul ca inadmisibil, pe motiv că rezoluția primei instanțe, este o măsură administrativă, a violat prin aceasta atât par. 129 cât și par. 142 reg. C. f. care prevede că în contra deciziunilor primei instanțe de carte funduară se poate face recursul.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia Nr. 1853/934. Președ. Th. Radu, cons.
Inaintea Curții de Casație nu se pot invoca cazuri de nulitate prevăzute de art. 385 pr. pen. cari n'au făcut obiectul motivelor de apel la Curtea de fond.

Asupra recursului declarat de către acuzatul Pop Alexandru în contra deciziunii No. P. 3768-1932-7 a Curții de Apel Cluj S. I-a. prin care menținându-se sentința penală No. 2424/1931 a Tribunalului Someș S. II-a, acuzatul a rămas condamnat la 6 luni reclusiune, pentru faptul prevăzut, calificat și pedepsit de art. 401. 402 al. 2 și 403 al. 1. c. p., cu aplicațiunea art. 92 c. p.

Având în vedere că, acest recurs este declarat cu invocarea cazurilor de nulitate de fond prevăzute de art. 385 p. 1 a și c. pr. pen. recurentul mai susține că s'a făcut o rea aplicațiune a legii și că s'ar fi comis un exces de putere și eroare grosieră de fapt, de asemenea susține că pedeapsa e prea mare.

Având în vedere că, din dosar se constată că în fața Tribunalului Someș acuzatul a declarat apel numai pe motivul că pedeapsa aplicată lui, ar fi prea gravă;

Considerând că în asemenea condițiuni recurentul nu mai poate formula motive de casare în temeiate pe nulitățile de fond prevăzute de art. 385 p. 1. a. b. c. pr. pen., deoarece prin apelul său declarat numai în ciace privește mărirea pedepsei, implicit calificarea faptei sale drept infracțiune nescuzată, față de el este definitivă;

Că dar, motivele de casare prevăzute de art. 385 p. 1. a. și c. pr. pen. și cele intitulate eroare grosieră de fapt, exces de putere și rea aplicațiune

a legii, urmează a fi înlăturate ca inadmisibile.

Având în vedere, motivul de casare prin care recurentul susține, că pedeapsa dată lui ar fi prea mare și care motiv conform art. 30 al. II. nov. pr. pen. urmează a fi considerat ca declarat întemeiat pe cazul de nulitate de fond prevăzut de art. 385 p. 3 pr. pen.

Considerând că, potrivit dispozițiunilor art. 33 al. 2 nov. pr. pen. când instanțele de fond au făcut aplicațiunea art. 92 c. p. părțile nu mai pot propune în fața Inaltei Curți o întinsă aplicațiune a lui.

Că, astfel fiind și cum în speță acuzatului i s'a făcut aplicațiunea art. 92 c. p., de către instanțele de fond, urmează că motivul de casare să fie înlăturat ca inadmisibil.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia N. 2831—934 Președ. Th. Radu consilier

Recurs penal. Conform art. 425 pr. pen. deciziunea Curții de Apel s'a comunicat acuzatului când nici el și nici apărătorul n'a asistat la desbaterea principală, și deci în urma comunicării, dreptul de recurs îl are numai acuzatul.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de apărătorul din oficiu, pentru acuzatul Jarda Sayata, în contra deciziunii cu No. P. III. 482—1934 a Curții de Apel Cluj, prin care — menținându-se sentința primei instanțe numita a rămas condamnată la cinci ani temniță grea, pentru crima de omor, prevăzută și pedepsită de art. 279 și 289 C. p. cu aplicarea art. 92 c. p.

Asupra recursului făcut înscris de apărătorul din oficiu:

Având în vedere că prin procesul verbal No. P. 30098/1933 încheiat în ziua de 7 August 1934 de Tribunalul Năsăud, înaintea căruia acuzatul și apărătorul Dr. Gustav Poscher care în calitate de apărător pus din oficiu a prevăzut apărarea acuzatei în primă instanță, au fost citați pentru a li se comunica decizia Curții de Apel conform art. 425 P. rezultă că acuzatul s'a declarat mulțumit, iar numitul fost apărător lipsind s'a dispus comunicarea deciziunii pe seama lui.

Că după comunicarea deciziei fostului apărător din oficiu, acesta a depus motive scrise de recurs.

Având în vedere că potrivit dispozițiunilor art. 425 al. II. proc. pen. deciziunea Curții de Apel, se comunică acuzatului, când nici el nici apărătorul său n'au asistat la desbaterea principală înaintea Curții.

Că în consecință, dreptul de recurs în urma comunicării îl are numai acuzatul.

Că, astfel fiind, Tribunalul greșit a procedat în speță, când a comunicat deciziunea atacată, avocatul C. Poscher, care a pledat apărarea din oficiu la desbaterea dinaintea primei instanțe, iar recursul declarat de numitul fost apărător, devine inadmisibil și cată a se respinge ca atare.

Jurisprudențe la diverse legi

Tribunalul Cluj, Secția III-a

Sentința Nr. 18/935. Preș. E. Pușcariu, jud.

Giranții din momentul nașterii datorii cambiale, care ulterior își pierde această calitate, nu pot invoca beneficiul art. 49 alin. 1 legea lichid. dat. agr. și urb.

Asupra excepțiilor cambiale introduse de pârâții Alexandru, Emil, Gabriela și Olga Popovici în contra mandatului de plată cambială No. 2181 din 9 Oct. 1934 emis de Trib. Cluj, S. III-a pentru suma de Lei 200.000.— capital și accesorii, la cererea reclamantei Banca Națională a României, Sucursala, Cluj.

Având în vedere actele cauzei și susținerile pârâților în instanță;

Având în vedere că pârâții în susținerea orală a excepțiilor cambiale, au renunțat a mai contesta că copiile cambiilor în procesuate de reclamantă corespunde originalelor, recunoscând deci că văduva lui Popovici Ioan nu figurează pe aceste cambii ca emitentă, singurii emitenți în cauză fiind pârâții;

Că însă pârâții au susținut în cadrul excepțiilor cambiale, dreptul lor de a beneficia de dispozițiunile art. 49 alin. 1 legea lichidării datoriilor agricole și urbane, pe motiv că datoria inițială rezultând dintr'un împrumut acordat de Banca Albina, suc. Cluj, la 14 Oct. 1929, debitoarei văd. Popovici Ioan, a fost numai garantat de pârâți, astfel că situația lor inițială de garanți ai datorii în discuțiune le acordă beneficiul legii în discuțiune; că în scopul dovedirii acestei calități a pârâților în momentul contractării împrumutului de văduva lui Popovici Ioan dela Banca Albina, pârâții cer prezentarea registrelor acestei bănci și audierea directorului ei;

Considerând că giranții, garanții și orice alți obligați accesorii a unei datorii impuse legii lichidării dat. agr. și urb. pentru a beneficia de dispozițiunile art. 49 alin. I al legii, trebuie potrivit acestui articol, să aibă în momentul când invoacă beneficiul conversiunii, calitatea de girant sau garant deci obligat accesoriu;

Că în adevăr legiuitorul n'a voit să facă prin menționata dispoziție decât o aplicațiune legală a principiului din materia fidejusiunii, că obligațiunea fidejursorului (garantatului) chiar solidar, fiind accesorie, se stinge pe cale de consecință în măsura stingerii datorii principale, pentru toate cauzele ce au determinat stingerea acesteia din urmă;

Că motivat de aceleași considerațiuni juridice, citatul text de lege a extins efectivele fidejusiunii din dreptul civil și în materie cambială, în favoarea giranților, în considerare la natura obligațiunii lor de garanție a datorii debitorului principal al cambiei;

Considerând că fața de motivele de drept și de echitate care l-au determinat pe legiuitor să înscrie dispozițiunile art. 59, este deci evident că legea în discuțiune acordând prin acest articol beneficiul conversiunii giranților și garan-

ților, pretinde ca dânsii să aibă această calitate de obligați, accesorii în momentul când invoacă favoarea legii, aceasta rezultând din redactarea clauzilor și precisă a articolului menționat și rațiunea juridică a dispozițiilor sale;

Că fără aceasta condițiune indispensabilă exercitării dreptului suszis, nu s'ar mai putea vorbi de giranți sau garanți, ci de foști giranți, deci de persoane care au avut în trecut această calitate, dar care între timp au pierdut-o, având în momentul invocării beneficiului legii, o altă situațiune juridică, aceea de debitori principali, ca pârâții în specie;

Că susținerea pârâților cum că situațiunea lor inițială din momentul încheierii împrumutului în discuțiune fiind aceea de garanți ai acestei datorii, Banca Albina a complectat în mod arbitrar cambiale în chestiune, contrar înțelegerii dintre părți, trecând pe pârâții ca emitenți, în loc de giranți pe aceste cambii și scontând apoi cambiile astfel complectate, prin gir reclamantei Banca Națională a României din Cluj, este neconcludentă și dovada acestei susținerii cerută de pârâți, este inadmisibilă; că în adevăr această susținere se bazează pe excepțiune personală creditorului inițial al pârâților, Banca Albina, antecesoarea cambială a reclamantei deci neopozabilă acesteia din urmă, întrucât dânsa fiind în cauză o terță persoană, posesoare de bună credință a cambiilor, nu i-se pot opune excepțiunile personale antecesorului său cambial, chiar când ele sunt deduse din raportul juridic dintre acesta din urmă și debitorul cambial care a servit drept cauză pentru emiterea cambiei, aceasta în virtutea principiului autonomiei obligațiilor cambiale;

Considerând, că acestui principiu de bază al dreptului cambial, legea conversiunii în vigoare nu i-a adus nici o înfrângere, această lege înscriind prin art. 78 o singură derogare de la o altă regulă cambială, aceea referitoare la data unei datorii cambiale, care potrivit dreptului cambial este cea din cuprinsul cambiei — prin permisiunea acordată debitorilor cambiali să facă dovadă preschimbării cambiilor, pentru a putea stabili că datoria lor este anterioară datei de 18 Decembrie 1931;

Că menționata derogare se limitează însă numai la situațiunea când debitorul cambial prevalându-se de calitatea de debitor principal sau de avalist ori girant al cambiei, pe care i-o conferă textul ei, pretinde că întrunește în persoana sa condițiunile cerute de art. 1 sau 30 legea lichidării datoriilor agricole și urbane pentru a beneficia de conversiune, putând în acest caz dovedi cu orice mijloc de probă faptul preschimbării cambiilor în scopul stabilirii împrejurării esențiale că datoria încorporată în cambie este născută anterior datei de 18 Dec. 1931, împrejurare care condiționează dreptul debitorului de a invoca beneficiul legii;

Că dar în specie fiind în discuțiune faptul dacă cu toată schimbarea calității cambiale a pârâților din giranți în aceea de emitenți a cambiilor în litigiu cu prilejul preschimbărilor intervenite, aceștia se pot totuși prevala de cali-

tatea lor inițială de giranți. — pentru a invoca dispozițiunile art. 49 alin. I față de reclamantă, — este evident că suscitata derogare legală nu poate avea nici o aplicare în cauză, dat fiind obiectul diferit al acestei derogări și caracterul său de strict drept;

Că deci părâtii neputând invoca în favoarea lor calitatea actuală de giranți, pentru a beneficia de art. 49 alin. I. legea lichid. dat. agr. și urb. proba cerută este neconcludentă și excepțiunile cambiale nefondate, astfel că au trebuit să fie respinse.

NOTA.

Chestiunile de drept discutate în sentința ce adnotăm aparțin legii lichidării datoriilor agricole și urbane din 1934, în raport cu principiile dreptului cambial.

În ce măsură citata lege a împietat asupra dreptului cambial? Ce spărturi a făcut în sistemul juridic al acesteia și care anume principii le-a nesocotit?... Ce a păstrat neatins din acest sistem?...

Această precisă și obiectivă delimitare juridică este condițiune indispensabilă a unei rodnice aplicări a legii conversiunii.

După care criterii se va face? Evident, că după acelea înscrisă în legea în discuțiune. Ne vom adresa deci metodei de interpretare a legilor, căutând să scrutăm voințe legiuitorului prin interpretarea gramaticală și logică a textelor, în litera și în spiritul lor. Și pentru a sesiza spiritul legii, este nevoie să urmărim procesul de formațiune istorică a ei, cauzele care au inspirat-o și i-au determinat dispozițiunile sale.

Îmi este permis deci din acest punct de vedere, câteva considerațiuni generale asupra legii în discuțiune.

Legiuitorul lichidării datoriilor agricole și urbane în dorința de-a da o rezolvare echitabilă raporturilor juridice dintre creditori și debitori, sesizată de situațiunea precară în care au ajuns majoritatea debitorilor, datorită unui complex de cauze economice și politice, din care cităm *procesul de inflație și deflație al monedei noastre* (sau făcut împrumuturi la o anumită dată când inflație era în linie ascendentă, leul având o putere de cumpărare redusă, care au ajuns la scadență la o dată când intervenind deflația, valoarea economică a monedei noastre a crescut) și *libertatea creditorilor neîngrădită de nici o lege*, (a intervenit apoi, dar puțin cam târziu, legea cametei) de-a percepe dobânzi prea mari, uneori uzuare, în ori-ce caz în disproporție cu rentabilitatea investițiilor capitalului împrumutat — a consacrat principiul imixțiunei Statului în menționatele raporturi juridice.

Aceasta imixțiune este de sigur legitimată în cazuri grave, când armonia socială trebuie de urgență restabilită și când averea imobiliară rurală și urbană, care constituie reazămul economic al unei națiuni, trebuie apărată de primejdia unei transferări în mâini străine. Totuși amestecul Statului, deși în cazul de față este justificat, înlăturând însă cel puțin în parte principiul autonomiei voinței părților contractante determinat de libertatea convențiilor care stă la baza vieții economice și juridice în societatea modernă, trebuie considerat, ca având un caracter strict derogatoriu dela dreptul comun.

Această idee de drept strict, sprijinită și pe împrejurarea esențială, că ne aflăm într-o materie specială a conversiunii datoriilor proprietarilor de imobile agricole sau urbane, trebuie să călăuzească instanțele de judecată în aplicarea legii conversiunii ca un fir conducător. Deci

atunci când debitorul invoacă beneficiul conversiunii, pretinzând că dispozițiunea juridică din dreptul comun în baza căreia datorează plata unei creanțe, a fost înlăturată prin efectul legii lichidării din 1934, trebuie să interpretăm formula legală pe care și întemeiază debitorul dreptul său, într'un sens strict.

În procesul rezolvat prin sentința adnotată, s'a pus chestiunea înțelesului art. 49 alin. 1 al sus zisei legi pe care Tribunalul l-a limitat la giranții actuali, din momentul invocării beneficiului legii. Astfel că, dacă un debitor a pierdut între timp calitatea de girant, devenind cu prilejul vre-unei preschimbări intervenită până la data invocării beneficiului conversiunii, emitent al cambiei, deci debitor principal, acesta nu mai poate invoca calitatea de fost girant; și aceasta cu atât mai mult, cu cât în specie debitorii foști giranți opuneau unui terțiu de bună credință, posesor al cambiei, calitatea pierdută de giranți derivând din raportul juridic dintre debitori și antecesorul terțiului de bunăcredință, apărare care contrazice principiul autonomiei cambiale.

Debitorii, actuali emitenți și foști giranți ai cambiei, susțineau însă că art. 78 din menționata lege a desființat principiul autonomiei cambiale în materia conversiunii. Ori art. 78 nu înscrie decât o singură derogare dela principiile dreptului cambial, limitată și prin textul clar, precis și categoric și prin caracterul de strictă interpretare a oricărei derogări — și anume aceia pivoare la data nașterii datoriei cambiale, datornicul putând dovedi faptul preschimbării cambiilor — operațiune care implică numai o prelungire a datoriei cambiale ajunsă la scadență — deci împrejurarea, că obligațiunea sa cambială s'a născut anterior datei de 18 Dec. 1931.

Din nici un text al legii conversiunii din 1934 nu rezultă desființarea principiului autonomiei cambiale, cu consecința sa cea mai importantă, aceea a inopozabilității față de terțiu de bunăcredință posesor al cambiei, a excepțiilor personale derivând din raportul juridic fundamental dintre antecesorul acestuia și debitorul cambial. Ori invocarea de către debitorul cambial al unei alte calități juridice decât cea care rezultă din corpul cambiei și anume aceea avută în legământul contractual de drept comun care a servit drept cauză emiterii cambiei, este incontestabil o excepțiune personală și natura acesteia nu poate fi schimbată prin faptul că debitorul ridică menționată excepțiune cu scopul de a beneficia de legea lichid. dat. agr. și urb.

Rămâne totuși deschisă chestiunea, dacă emitentul unei cambii poate face dovada în cadrul raportului juridic dintre acesta și creditorul său cambial originar, că în mod inițial, înainte de 18 Dec. 1931, avut calitatea de girant, pentru a se prevala de această calitate inițială. Această problemă, sentința Tribunalului Cluj a atins-o numai tangențial, deoarece soluția dată se sprijină în ultima analiză pe principiul autonomiei cambiale, în raporturile dintre datornic și terțiu de bunăcredință.

Rezolvarea chestiunii ne-o dă din punct de vedere formal art. 49 al. 1 legea lichid. dat. agr. și urb., care condiționează invocarea calității de garant accesoriu pentru a se folosi pe cale de consecință de dreptul debitorului principal de beneficiul legii — de existența acestei calități de garant în momentul invocării legii.

Va trebui însă să mergem mai departe, la sensul intim și rațiunea juridică a acestei dispozițiuni.

Pentru ce n'a voit legiuitorul să se întoarcă, cum pretind unii adnotatori ai legii în discuțiune (Vezi legea

adnotată de Liviu Teclu și Ignat Bartha pag. 180, Cluj, 1935) la situațiunea juridică a părților din momentul când s'a creat raportul de drept originar, în caz când acesta este anterior datei de 18 Dec. 1931 și a ținut seamă de schimbările intervenite în raportul juridic dintre părți ulterioare acestei date, atunci când ele sunt esențiale? Pentru motivul peremptoriu, că legiuitorul n'ar mai fi putut stabili nici un criteriu precis în reglementarea raporturilor juridice dintre creditori și debitori, dacă părțile ar avea dreptul să nu țină seamă de condițiunile actuale ale acestui raport precise și concordante, create fiind de realitatea intereselor lor prezente, pentru a se referi la situațiunea lor juridică din trecut, anterioare datei de 18 Dec. 1931, la care de bunăvoie au renunțat, fiindcă astfel au decis interesele lor. Mai mult încă, menționata interpretare n'ar avea valoarea unui principiu, decât dacă ar crea o situație egală părților. Deci și creditorul ar putea învoia în favoarea sa situațiunea juridică anterioară datei de 18 Dec. 1931, deși ulterior părțile au modificat-o, ceea ce ar fi desigur în defavoarea debitorilor, deci împotriva spiritului legii lichidării, care este o lege de protecție a acestora. Și apoi, dacă s'ar permite părților de a renega condițiunile unui raport juridic actual pentru a beneficia de o veche convențiune anterioară datei de 18 Dec. 1931, care a fost apoi înlocuită cu o alta, în ipoteza unor novațiuni succesive și anterioare menționatei date, pe care e în drept s'o alegă debitorul? Iată-ne deci în plin haos, nemai subzistând nici un criteriu sigur în reglementarea datoriilor.

Așa dar este neîndoios că legiuitorul, pentru a-și ajunge scopul propus, a limitat imixtiunea sa și așa exorbitantă, în raporturile juridice dintre creditori și debitori, la reducerea cvantumurilor datoriei și egalarea sa într'un timp determinat, menținând celelalte condițiuni de fond ale convențiilor, astfel cum se prezintă în momentul invocării beneficiului legii; a extinde această intervenție și la condițiunile de încheiere ale menționatei raporturi, înseamnă a desființa pur și simplu convenția dintre părți, înlocuindu-o cu o alta în mod arbitrar și anume aceia pe care în trecut părțile au părăsit-o. Vom vedea însă că și în această privință legea conversiunii prin art. 74 a adus o derogare dela principiul indicat, restrânsă la anume situațiuni determinate de lege, care constituie deci o excepție de strictă interpretare de la menționatul principiu. Dealtfel tot legea ne dă dovada, că n'a voit să ridice părților orice libertate în încheierea, modificarea și stingerea contractelor, atunci când prin art. 78 sancționează ca delict faptul creditorului posesor al unei cambii în alb, care va completa în mod nesincer această cambie prin schimbarea cauzei obligațiunii. Ori, n'ar fi avut înțeles aplicarea de sancțiuni pentru încercarea creditorului de a-și crea un alt raport juridic bazat pe o cauză nouă, dacă acesta n'ar fi fost opozabil datornicului său, dânsul putându-se prevala din punct de vedere al beneficiului conversiunii de vechiul raport juridic dintre părți, anterior datei de 18 Dec. 1931.

Din cele relevate, se desprind următoarele concluzii:

1. În cazul unei novațiuni a datoriei intervenită după 18 Dec. 1931, datoria veche fiind stinsă și înlocuită cu alta nouă, deci debitorul nemai putând învoia o datorie anterioară datei de 18 Dec. 1931, în condițiunile art. 2 din lege, nu mai poate beneficia de conversiune. Această soluție se justifică și în drept și în echitate, deoarece se presupune, că debitorul a acceptat novațiunea, pentru că e favorabilă lui. Dispozițiunea art. 78 care permite dovada preschimbării cambii, nu poate constitui un argu-

ment contrariu acestei teze, întrucât ea privește același raport juridic, al cărei scadență se prelungește prin preschimbarea cambiei.

2. În cazul când modificările raportului juridic sunt ulterioare datei de 18 Dec. 1931 și ele influențează vocațiunea debitorului la beneficiul conversiunii, trebuie să distingem 3 situațiuni: a) aceia în care modificările sunt anterioare datei de 19 Aprilie 1932, când a intervenit prima lege a conversiunii, b) aceia când menționatele modificări s'au făcut sub imperiul legilor de conversiune care au precedat actuala lege și c) aceia când modificările au intervenit după intrarea în vigoare a legii noi de conversiune. Vom discuta pe rând fiecare din aceste 3 ipoteze.

a) În prima ipoteză, modificările intervenind sub regimul dreptului comun, ele vor determina în libertate condițiunile datornicului de a beneficia de conversiune.

b) În a 2-a ipoteză, orice schimbări în raportul juridic născut înainte de 18 Dec. 1931, care nu implică novațiune și care modifică totuși dreptul debitorului de a beneficia de conversiune, vor trebui făcute potrivit art. 74 alin. 1, adică cu respectarea dispozițiunilor din legea în vigoare în momentul facerii lor, iar în situațiunea când a intervenit o renunțare a debitorului la beneficiul acestor legi, în cadrul raportului juridic cu creditorul, datornicul nu mai poate învoia dispozițiunile legii conversiunii actuale în cazul când renunțarea a fost făcută în mod expres. Însă renunțările tacite nu atrag decăderea debitorului de a beneficia de legea din 1934.

c) În fine, în a 3-a ipoteză, modificările unui raport juridic anterior datei de 18 Dec. 1931, nu vor fi ținute în seamă decât dacă au fost făcute în condițiunile art. 20 și 4 legea lichidării dat. agr. și urb. pentru debitorii agricoli sau a art. 20 și 33 din lege, pentru debitorii urbani.

Să examinăm acum situațiunea părților din speța adnotată și față de beneficiarul originar al biletului la ordin în discuțiune din punctul de vedere al consecințelor schimbării calității din giranți în emitent al cambiei, ținând seamă că aceasta a fost semnată de emitentul inițial și girată de părți pentru garantarea raportului juridic fundamental al împrumutului luat de emitent, deci nu are o existență independentă.

O cambie semnată de debitor ca emitent, cu prilejul obținerii unui împrumut, ori pentru plata prețului dintr-un contract de vânzare-cumpărare etc., care în limbajul comun se numește cambie de garanție (în Ardeal se folosește termenul: „cambie de acoperire“); este în realitate mijlocul creditorului de a obține dela datornic o promisiune de a plăti la scadență, investită în forma cambială. (Vezi M. Pașcanu... Drept cambial român, pag. 61; E. Thaller... Traité de droit commercial pag. 672).

Această modalitate mai drastică de a asigura executarea legământului contractual de drept comun, care are de efect încorporarea lui în cambie, este foarte apreciată de creditor. Dânsul va putea astfel să obțină executarea creanței originare la scadență pe calea rapidă și severă pentru debitor a acțiunii cambiale.

Prin urmare termenul de cambie de garanție sau acoperire este oarecum impropriu, deoarece cambia emisă în situațiunea discutată se integrează raportului juridic, constituind un mijloc de executare a acestuia. E în discuție dar mai curând un mijloc de garantare procedurală a executării creanței, decât de o garanție propriu zisă, pentru că după cum știm, garanțiile în sensul juridic al expresiunii sunt sau acelea personale, prin care

se procură promisiunea unei alte persoane de a plăti în locul debitorului, dacă acesta nu plătește sau acelea reale, prin care datornicul îi afectează creditorului un bun al său, în garantarea creanței acestuia din urmă. (Vezi Planiol... Traité élémentaire de droit civil, pag. 719—724).

Când deci debitorul e în căutarea banilor necesari activității sale economice, cel mai adesea ori creditorul pe lângă asigurarea unui mijloc eficace de executarea creanței sale, caută să înlăture și în alt mod eventualul pericol al insolabilității datornicului său. Și anume obținând amintitele suranțe sau garanții personale ori reale.

Garanțiile personale, fiindcă numai despre ele este vorba aici, au după cum se știe, forma și conținutul a 2 contracte distincte, deși prezintă unele analogii: fidejusiunea este stipulațiunea de a plăti în subsidiar ca garant accesoriu, dacă debitorul principal nu execută obligațiunea sa, pe când solidaritatea este promisiunea de a plăti alături și în condițiunile debitorului principal.

Deci, cu toate că amândouă contractele au o natură juridică asemănătoare fiind contracte unilaterale, prin care garanții se obligă personal să îplinească către creditor o prestațiune de care e ținută persoana ce o garantează, ele se întemeiază pe 2 obligațiuni distincte: obligațiunea fidejursorului rămâne o obligație accesorie, chiar când aceasta este solidară, cu consecințele sale necesare: păstrarea beneficiului cedendarum actionum, etc. (Vezi Colin et Capitant... Cours de droit civil pag. 742 și 744 și Cantacuzino... Elementele dreptului civil No. 593), în timp ce aceia a co-debitorului solidar dă dreptul creditorului de a considera pe fiecare co-debitor solidar, ea debitor principal al prestațiunii garantate.

În obligațiunea cambială este neîndoios, că girul constituie pe lângă un mijloc de transmisțiune a cambiei și un mijloc de garantare a obligațiunii trasului indicat pe poliță, în caz de acceptare, sau a obligațiunii emitentului unui bilet la ordin. (Vezi Thaller op. cit. pag. 735 și M. Pașcanu op. cit. pag. 124). Și, deoarece obligațiunea girantului, deși solidară, are un caracter esențial accesoriu, în caz când trasul acceptant al tratei sau emitentul unui bilet la ordin nu vor plăti la scadență, de aceia beneficiarul cambiei nu are contra girantului acțiune directă, ci numai acțiune de regres (Vezi art. 47 noua lege cambială) — această obligațiune prezintă aceiași natură și structură juridică ca fidejusiunea solidară, fiind în realitate o transpunere a ei în domeniul cambial. Deasemenea co-emitentul unui bilet la ordin are situațiunea unui co-obligat solidar.

În exemplul luat pârâții din specie obligându-se cu prilejul creării contractului de împrumut, ca giranți în favoarea emitentului originar al biletului la ordin, care a primit împrumutul, deci ca obligați accesorii și ulterior aceștia schimbându-și calitatea din giranți în aceia de emitenți deci garantând de astă dată contractul de împrumut ca obligați solidar alături de debitorul principal originar este incontestabil, că raportul de garanție accesoriu dintre creditor și pârâți rezultând din gir a fost novat, fiind înlocuit cu o stipulațiune de solidaritate principală. Evident această stipulațiune este, făcută tot pentru întărirea deci cu titlu de garantarea raportului juridic încorporat în cambie cu scopul de a-i asigura o executare cambială, însă e întemeiată pe o obligațiune principală, iar nu accesorie de plată, identică cu a debitorului originar.

Suntem așa dar, în condițiunile unei novațiuni prin schimbarea de obiect a contractului de cautiune de care

e legat girantul față de creditorul ce și-a asigurat o executare cambială creanței sale de drept comun (în speța adnotată împrumut). În adevăr contractul de cautiune având un obiect distinct de raportul juridic cel garantat, obiectul său este novat, atunci când caracterul lui accesoriu este înlocuit cu o obligațiune de plată identică cu aceia a emitentului originar al cambiei. Această novațiune rezultă prin schimbarea calității garantului, din cea de girant în aceia de emitent sau co-emitent al cambiei. Dovada ce ar putea-o cere girantul, că în raportul dintre dânsul și creditor deși a semnat cu prilejul preschimbării cambiei ca un emitent al cambiei, totuși și-a păstrat calitatea de girant, pare a fi refuzată de art. 15 noua lege cambială, care condiționează valabilitatea girului, atunci când e scris pe fața cambiei, de întrunirea elementelor unui gir plin, girul caracterizat numai prin semnătura pretinsului girant (gir în alb) fiind valabil numai pe dosul cambiei. (Art. 10 legea cambială Ard. pretinde, ca girul chiar plin să fie înscris numai pe dosul cambiei, în timp ce art. 279 alin. 2 Cod. com. rom. are în esență aceleași dispozițiuni ca ale art. 15 noua lege cambială. Aceste texte de lege sunt desigur aplicabile în situațiunea când schimbarea discutată s'a făcut la o dată când ele erau în vigoare). Însă chiar în situațiunea când această dovadă ar fi admisibilă, ea trebuie restrânsă la proba scrisă, fiind în discuțiune o excepțiune personală, în cazul când schimbarea în chestiune a intervenit sub imperiul legii noi cambiale; dacă însă a intervenit anterior acestei legi, atunci pe teritoriul Ardealului conform legii cambiale ardeleni menționată dovada se poate face prin orice mijloace de probă.

Sar putea obiecta însă că foștii giranți deveniți emitenți ai biletului la ordin, în exemplul luat fiind tot garanți ai legământului fundamental, e logic să le servească și lor eventuală, calitate a debitorului originar de beneficiar al conversiunii. Față de textul art. 49 legea lichidării datoriilor agricole și urbane, care limitează acest drept numai la garanții accesorii și de principiile de drept comun mai sus discutate, care îndreptătesc numai pe girantul accesoriu să beneficieze pe cale de consecință de dreptul la conversiune a debitorului originar, soluția e negativă.

Deci în principiu fostul girant, actual emitent al cambiei nu poate invoca nici față de creditorul originar, calitatea pierdută de girant pentru a beneficia de art. 49 alin. 1, schimbarea intervenită comportând în general o novațiune. Dânsul ar putea însă invoca beneficiul conversiunii, dacă îndeplinește în persoana sa condițiunile legii, acesta obligându-se în calitate de co-debitor a plăti o datorie născută anterior datei de 18 Dec. 1931, care n'a fost cu nimic modificată prin schimbările intervenite în calitatea garanțiilor acestei datorii.

Emil Pușcariu
magistrat.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția U.

Dec. N. 38/934 Președenția D, Volanschi Prim-Președ.

Controlul averei. Recursul contra ordonanțelor de clasare a Comisiunii speciale de corectări fiind date în competența Inaltei Curți, în această privință urmează a se aplica principiile generale de proceduri fixate în materie de dreptul comun, care, în speță, este legea organică a Inaltei Curți.

CURTEA,

Asupra recursului de față, introdus de Ștefan Florescu contra deciziunii din 4 Februarie 1932, prin care Comisiunea specială de cercetări, instituită pe lângă Inalta Curte în conformitate cu legea pentru controlul averilor a clasat denunțul pornit de numitul pe temeiul acestei legi, în contra lui Nicolae Iorga;

Având în vedere că după cum rezultă din acatele cauzei, acest recurs a fost introdus prin cererea adresată D-lui Prim-Președinte al Inaltei Curți depuse direct la registratura acestei instanțe și astăzi se cere de Dl Procuror General respingerea lui ca neregulat introdus.

Considerând că legea pentru controlul averilor, acordând prin art. 34 părților interesate dreptul de recurs contra ordonanțelor de clasare ale Comisiunii speciale de cercetări și dând în competența Inaltei Curți de Casație, după normele prevăzute de art. 29, judecata acestor recursuri nu determină însă, prin nici un text de lege, procedura de urmat cu privire la introducerea acestor recursuri, și, ca atare, în această privință urmează a se aplica principiile generale de procedură fixate în materie de dreptul comun care, în speță, este legea organică a Inaltei Curți;

Că, de altfel însăși legea pentru controlul averilor face, prin art. 20, aplicațiunea acestui principiu, în ce privește recursurile contra deciziunilor Curților de Apel, prin care se declară nejustificată averea care a făcut obiectul judecății acestor instanțe, deoarece prevede expres, că aceste recursuri se introduc în condițiunile stabilite de legea organică a Inaltei Curți;

Considerând că legea organică a Inaltei Curți de Casație, dispune prin art. 32 și 36, în ce privește introducerea cererilor de recurs în Casațiune că ele au a fi depus la Președintele Curții sau Tribunalului care a pronunțat hotărârea atacată; să, Președintele are îndatorirea a dispune să se comunice intimatului copie după cererea de recurs și după motivele de casare ce recurentul este obligat a depune; că, întâmpinarea intimatului se comunică recurentului tot în urma dispozițiunii luată de Președintele instanței de fond, la judecare, cu cererea de recurs nu se înaintează Inaltei Curți, decât după îndeplinirea tuturor formalităților și împreună cu toate dovezile de comunicare.

Considerând că îndeplinirea acestor formalități fiind considerată de lege ca esențială pentru validitatea unei cereri în casațiune și ea neputând fi satisfăcută decât prin introducerea cererii de recurs la Președintele instanței de fond, urmează că un recurs declarat direct la Inalta Curte este neregulat introdus și se anulează.

Considerând că, după cum rezultă din art. 44 regulamentul legii pentru controlul averilor, Comisiunea specială de cercetări de pe lângă Inalta Curte funcționează ca o jurisdicție aparte pe lângă secția I. a Inaltei Curți, fiind prezidată după prevederile art. 26 din lege de cel mai înalt sau mai vechi dintre magistrați care o compun;

Că, astfel fiind, recursurile în contra ordonanțelor date de această Comisiune deși se adresează Primului Președinte al Inaltei Curți ele însă pen-

tru a fi regulat introduse, trebuiesc depuse cu cerere formală către Președintele Comisiunii, spre a se putea îndeplini comunicările și celelalte formalități cerute de art. 36 sus citat, pentru punerea recursului în stare de judecată;

Că, întrucât recursul de față a fost declarat direct la Registratura Inaltei Curți, el este neregulat introdus și urmează a fi respins ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea, În Numele Legii. Respinge, ca neregulat introdus recursul făcut de Ștefan Florescu contra ordonanței de clasare din 4 Februarie 1933 a Comisiunii speciale de cercetări, instituită pe lângă Inalta Curte pe baza legii pentru controlul averilor.

Inalta Curte de Casație și Justiție. Secția III.

Dec. Nr. 886/934. Președenția Dlui V. Erbiceanu Cons.

Funcționar C. F. R. Cunoașterea limbii române. Din textul art. 31 din Reg.-tul St. f. și art. 44 al. 2 din Reg.-tul lege org. C. F. R. rezultă că cunoașterea limbii oficiale se cere în mod imperios pentru funcționarii publici indiferent dacă sunt definitivii sau stabili.

DELIBERAND.

Considerând că art. 163 alin din regulamentul legii pentru organizarea și exploatarea C. F. R. din 16 Februarie 1928, prevede cazul când un funcționar, devenit incapabil sau impropriu serviciului, nu poate fi licențiat de cătrumai în baza avizului Comisiunii de disciplină;

Că însă art. 31 din regulamentul legii pentru Statutul Funcționarilor Publici arată că fiecare funcționar public care se găsea în serviciu la data publicării regulamentului va fi supus în cursul anului 1924 la un examen de limba română. — iar cel care nu va reuși va fi îndepărtat din serviciu. — fără ca să se ceară un aviz al comisiunii de disciplină;

Că, afară de acest text, cunoașterea limbii române o mai cere și art. 44 alin. 2 din regulamentul legii de organizare C. F. R., care prevăzând printre alte condițiuni că nimeni nu poate fi primit cu caracter permanent într'un serviciu a C. F. R. dacă nu face dovada că cunoaște bine limba română este evident că și acest regulament întocmai ca și regulamentul legii pentru Statutul Funcționarilor Publici, prevede obligațiunea pentru oricare funcționar de a cunoaște limba oficială a Statutului;

— Că, din textul prescrip al art. 31 din regulamentul legii pentru Statutul Funcționarilor Publici și art. 44 alin. 2 din regulamentul legii organizare C. F. R. rezultă deci că, cunoașterea limbii oficiale se cere în mod imperios pentru toți funcționarii publici, indiferent dacă sunt definitivii sau stabili.

Că așa fiind și întrucât în speță este constant că intimatul nu cunoaște limba română, în asemenea situațiune potrivit principiilor de drept stabilite mai sus. Regia Autonomă C. F. R. putea să-l îndepărteze pe intimat din servi-

ciu, fără a mai fi nevoie de aviz al Comisiunii de disciplină, fiindcă licențierea din serviciu pentru necunoașterea limbii oficiale a Statului, nu are caracterul unei pedepse disciplinare;

Că în speță Curtea de Apel hotărînd în acest sens, nu a comis un exces de putere și nu a violat textele de lege mai sus enunțate, astfel că motivul de casare, fiind neîntemeiat, recursul devine nefondat și urmează a fi respins.

Jurisprudențe streine

Curtea de Casație (franceză)

20 Noembrie 1934.

Accident. — Accidentul suferit de un voiajor de comerț în cursul deplasărilor și vizitelor pe cari le efectuează în executarea contractului său de muncă, este un accident de muncă, aceste deplasări și vizite constituind însăși exercițiul profesiei sale, nu este tot astfel când acest accident se produce în timpul unui repaus, în care voiajorul întrerupând munca sa, îndeplinește acte personale străine cu totul oricăror obligațiuni profesionale.

Deci, nu poate fi calificat drept accident de muncă, accidentul a cărui victimă cade voiajorul de comerț în timpul unei plimbări de agrement, pe care, o făcea, așteptând ora, întâlnirea fixată de un client.

NOTA. Responsabilitatea ce derivă din accidente de muncă în Ardeal este reglementată prin legea XIX 1907. Propunându-ne să spunem câteva cuvinte referitor la deciziunea Curții de Casație franceze, amintim, că în Franța răspunderea de urmăriile unui accident de muncă este reglementată de legea din 9 Aprilie 1898, care privește situația lucrătorilor anume enumerați în art. 1. Dispozițiunile acestei legi, prin legea din 12 Aprilie 1906 au fost extinse la toate întreprinderile comerciale și în fine prin legea din 18 Iulie 1907 s'a permis oricărui angajat să se pună la adpostul acestei legi pentru urmăriile oricărui accident de muncă, care s'ar ivi din faptul ori cu ocaziunea muncii.

În privința principiilor de bază ale acestor legiuiri, adică cea ungară și cea franceză, este o evidență asemănătoare, așa că principal, după ori care din aceste legi, aceleași situațiuni de fapt constituie sargintea responsabilității accidentului de muncă în sarcina patronului întreprinderii.

Accidentul, — care este un fapt al muncii — se poate întâmpla lucrătorului, fie cu ocaziunea îndeplinirii lucrului executat sau poate rezulta din cauza materialului întrebunțat în întreprindere și fără îndoială, că ambele ipoteze caracterizează accidentul de muncă în modul cel mai lămurit.

Afară de aceasta, accidentul de muncă poate surveni în cursul serviciului lucrătorului accidentat și în asemenea caz exploatarea se prezintă ca o cauză ocazională deși nu exclusivă a accidentului, și cu toate acestea și în atare caz există un accident de muncă de natură să angajeze răspunderea patronului. Astfel în jurisprudența franceză s'a decis, ca un lucrător care a fost rănit, în

timpul lucrului, de un camarad cu care s'a certat, se consideră a fi suferit un accident de muncă; — și tot asemenea un marinar aflat pe botul vasului, pe care, era obligat, să nu-l părăsească, fiindcă în apa din rdu, pentru nevoile lui personale a căzut și s'a tencat, a fost considerat a fi victima unui accident de muncă¹⁾.

Trebuie să observăm că, pentru ca accidentul să poată fi considerat ca accident de muncă și prin urmare de natură de a deschide dreptul de indemnizare conform legiuirilor de care vorbim, faptul trebuie să se îndeplinească pe locul și în orele în care munca trebuie să fie prestată; iar prin locul și oră se înțelege loc unde muncitorul este obligat să se găsească, spre a fi gata, conform contractului, să presteze munca. Cu alte cuvinte să fie dovedit, că muncitorul să găsea în astfel de condițiuni încât el nu poate dispune de timpul său și de persoana sa, căci în senzul legii munca se socotește terminată, numai atunci, când lucrătorul este liber să părăsească lucrul și și-a câștigat completa libertate.

În scurt, în situațiunea arătată mai sus, apare legătura de cauzalitate între întreprindere și accidentul întâmplat.

Ca o consecință a celor spuse trebuie conchis, că accidentul ce s'ar întâmpla lucrătorului în timpul micului repaus va fi calificat accident de muncă. Într'adevăr în jurisprudența franceză s'a decis²⁾ că accidentul întâmplat unui muncitor, în timpul în care a părăsit locul unde lucra spre a se duce să ceară unui camarad să-i imprumute o foaie de țigare, este un accident de muncă, și motivul este, că în acel timp lucrătorul se găsea la dispoziția și sub direcția patronului, iar accidentul trebuie considerat ca consecința unui risc inerent exploatațiunii la care muncitorul era angajat.

Odată ce însă accidentul s'a întâmplat în afară de locul și ora de muncă, adică atunci când patronul față de lucrător sunt într-o deplină independență și prin urmare accidentul cade în afară de timpul executării, contractului de muncă, răul suferit de muncitor nu poate fi calificat accident de muncă, căci în asemenea ipoteză ideea de cauzalitate este exclusă.

Voiajorul comercial, prin felul cum prestează munca ordonată de patron, va fi considerat în raport de dependență față de patron numai în timpul exercițiului de fapt al îndeplinirii muncii, adică atunci când efectuează sau primește comenzi sau alte servicii în senzul angajamentului său. Mai mult, cred, că voiajorul comercial trebuie socotit ca legat de muncă ordonată în spațiul scurt de timp pe care este obligat să-l respecte, tot mai în scopul desăvârșirii lucrului și care poate fi privit ca o continuare neîntreruptă a lucrării, cum de ea, timpul scurt de 1—2 ore de gândire acordat contractantului în vederea încheierii afacerii.

Așa încât accidentul întâmplat într'un asemenea spațiu de timp se poate considera ca accident de muncă, deoarece s'a ivit în locul și în ora în care voiajorul trebuia să se găsească legat de datoria de a termina afacerea ordonată.

Este evident, că soluția în drept este strâns legată de precizarea faptelor cari trebuie stabilite fiindnd seama de cele spuse.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

¹⁾ Sourdât II, 1500.

²⁾ ibidem II, 1502.

RECENZII**Două cărți importante**

D-nul Dr. GH. NEDIȚI, consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție și profesor la școala politehnică „Regele Carol II”, împreună cu D-nul CONST. GR. C. ZOTTA, magistrat asistent la Inalta Curte de Casație și Justiție, au dat publicității două opere de o mare importanță.

1. RECURSUL IN CASARE și 2. TRATAT DE DREPT SILVIC ROMÂN.

Prima operă cuprinde: Comentariul legislației uzuale referitoare la *Recursul în casare*, cu doctrina și Jurisprudența la zi; însoțit de un studiu Juridic și istoric al recursului în legislația vechiului regat și a provinciilor desrobite.

Insemnătatea acestei opere pentru noi cei din teritoriile alipite o demonstrează foarte bine autorii în prefață când zic:

„există unele cauze specifice teritoriilor desrobite, revenite la patria mamă, cauze provenind din faptul că înainte de acest eveniment istoric, recursul se baza pe dispozițiuni de multe ori, diametral opuse, celor existente în legislația noastră.

După principiile procedurii casatorii din Vechiul Regat, partea este stăpânul procesului; judecătorul aplică numai textele de lege invocate de către parte, afară de textele de legi considerate ca interesând ordinea publică.

În ținuturile desrobite și în special în Transilvania, unde se mai aplică încă, în fața instanțelor de fond, dispozițiunile procedurii reformatorii, bazată pe principiul „jura novit curia” (judecătorul cunoaște legea) acesta este obligat să aplice din oficiu textele de lege, cele mai potrivite, chiar și acele neinvocate de parte. Grație acestui sistem, redactorii recursurilor, din acea provincie, se conduc tot după procedura urmată în fața instanței de fond și cu ocaziunea formulării mijloacelor de casare.

În fața situațiunii expusă mai sus și care există în te de casare, recursul este soluționat conform dispozițiunilor și principiilor procedurii casatorii; aceste instanțe, apreciind temeinicia motivelor invocate de recurent, luându-le numai astfel cum au fost formulate nu se sesizează din oficiu, decât de motivele de ordine publică, oricât de evidente și inechitabile ar părea alte motive de ordine privată.

În fața situațiunii expusă mai sus și care există în sistemul nostru, al recursului în casare, ne-am hotărât să ne ocupăm de această materie, pe cât de delicată, pe atât de importantă și suficient de neînșurubită.

Pentru a redacta un bun recurs în casare, pentru a se putea deci obține remedierea dreptului lezată, se impune în prim loc, cunoașterea profundă a temeiurilor de recurs, cunoaștere care să se imbine cu rutina căpătată în această direcție, în decursul timpului și cu respectarea strictă a dispozițiunilor ce cărmuiesc această cale extraordinară de atac.

Când ne gândim, că în practică mulți dintre juriștii noștri, nu au o noțiune clară despre cea ce este: o violare de lege, omisiune esențială, abuz de putere, în fine toate motivele legale de recurs și mai ales când este cazul de a se aplica, numai așa ne putem da seama de ce real serviciu este posedarea în bibliotecă fiecărui jurist a acestei opere. Autorii, printr-o muncă de adevărate albine, au reușit să ne adune tot materialul necesar, din doctrină și jurisprudențe, pentru ca să fim clarificați asupra termenilor întrebuiți ca motive de recurs și când trebuiesc întrebuiți.

A doua operă „*Tratat de Drept Silvic Român*” nu măi puțin merită laudă și recomandarea noastră. Materialul legiuirilor silvice explicat și sprijinit pe o doctrină și jurisprudențe este absolut necesar. Iată cum se exprimă autorii în prefața operei lor:

„Note doctrinare, comentarii de ale noastre și directivele jurisprudențiale, însoțesc dispozițiunile legislative din 1910, puse în acord și la zi, cu toată legislația materiei forestiere, ce a urmat codului silvic.

Acesta este cuprinsul lucrării de față, încheiată prin indexe alfabetic și numerice, cari să ajute cercetarea materiei.

Am plecat cu gândul și cu dorința de a pune, prin lucrarea aceasta, la îndemâna juriștilor și silvicultorilor un tratat complet, de drept silvic român, care în plus să servească și studenților dela Școala Politehnică, la care se predă această materie și ne-am dat întreaga silință de a împlini acest lucru, cât mai complet”. I. M.

Cercul de studii juridice depe lângă Tribunalul Cluj

Din inițiativa unui grup de magistrați și avocați din localitate a luat naștere în anul curent acest cerc de studii, instrument necesar de muncă în domeniul dreptului pozitiv, mai ales astăzi când legile speciale au schimbat mult din structura clasică a edificiului juridic astfel cum l-au creat codurile, ca legi de tradiție și de lungă durată.

Cercul de studii juridice din Cluj își propune deci în primul rând să studieze în mod aprofundat principiile noilor legi, pentru ca punându-le de acord cu acelea ale dreptului comun, să încerce a degaja un sistem unitar de interpretare. Cùm în viața socială cea dintâiu menire a dreptului este asigurarea unui regim juridic de stabilitate și securitate, pentru ca oamenii să-și cunoască drepturile și îndatoririle lor, este dela sine înțeleasă importanța acestui deziderat.

Căci nimic nu este mai deprimant pentru justițiabili, decât starea de incertitudine pe care o creiază variațiunea de jurisprudențe ale aceluiași instanțe asupra unor chestiuni de drept identice! Prin aceasta însuși, încrederea în ideea de justiție slăbește, din moment ce se acreditează convingerea că sunt posibile mai multe criterii de judecată a aceluiași raporturi juridice...

Cercul de studii de care ne ocupăm a trecut deja la înfăptuirea scopului propus, prin conferințele ținute de raportori și dezbătute apoi de membrii cercului.

Astfel cităm rapoartele Dlui Decan Al. Drago și a Dlor magistrați C. Pastia și E. Pușcariu despre elementele unei bune judecăți, ale Dlor magistrați I. Nicolae, Emil Pușcariu și L. Teclu și avocații Virgil Stan, T. Spornic și I. Maier asupra legii cambiei și a legii pentru lichidarea datorilor agricole și urbane. Vor fi luate apoi în discuțiune în ședințele viitoare legea contractelor de muncă, recursul în casare etc.

Urăm spor la muncă Cercului juridic din Cluj și o cât mai armonioasă și fecundă colaborare, pe terenul principiilor juridice între cei doi factori de răspundere în distribuirea justiției, magistratura și baroul; și ne bucurăm că în starea de acalmie, că juriștilor de astăzi se găsesc asemenea juriști care dau drumul elanului de muncă și spor pentru întronarea științei dreptului. Asemenea cercuri ar trebui să ia ființă în toate reședințele de tribunale căci prin împărtășiri de idei se naște comunitate de vederi și îmbogățire de cunoștințe mult necesare distribuirii de justiție.